

Abc for købere

Svad enten du vil købe en bil, et hus eller en hest, så har du brug for kyndig assistance, specielt naturligvis hvis du er førstegangskøber.

Uanset hvem der sælger hvad, så vil nogle sælgere præsentere det, der sælges, i 'rosenrøde vendinger, som der ikke altid er dækning for.

Det kan være svært (ikke bare for en begynder men også for en mere erfaren), at finde ud af, hvad der er op og ned.

Fjordhesten er renavlet race

Når du vil købe en fjordhest, så skal du allerførst interessere sig for passet.

En fjordhest har mindst tre generationers anerkendt afstamning i passet. Ordet 'anerkendt' er vigtigt. Er du den mindste smule i tvivl, så spørg en, der har forstand. Er du medlem af foreningen Fjordhesten Danmark, så spørger du naturligvis os i **Avlsudvalget**. Men mange førstegangskøbere melder sig først ind i Fjordhesten Danmark, når de har købt den første hest, og så er det sommetider for sent.

Med henblik på at kunne give ikke-medlemmer en særlig 'kvik-service',

har vi oprettet en mail-adresse, som du kan bruge til at spørge os, om den hest, du vil købe, nu også er en fjordhest. Du mailer blot det fulde navn og ident på den hest, du er interesseret i, til **pas@fjordhest.dk**. Herefter får du et svar, der enten er JA eller NEJ.

Pas og pasfarver

Formålet med et hestepas er at samle alle væsentlige oplysninger om hesten ét sted, signalement og afstamning bl.a., men også information om vaccinationer og dyrlægebehandlinger. Kåningsbedømmelser fremgår også af passet.

Passet skal altid være der, hvor hesten er, og følge hesten ved handler m.v. Samtidigt med at følpasset udstedes, laves også et ejercertifikat. Dette bør ikke ligge i passet, hvis passet f.eks. opbevares på et opstaldningssted.

Røde (bordeaux) pas

En fjordhest født i Danmark har i dag rødt pas, men fejl kan ske. Derfor er det så vigtigt, at du sikrer dig, at der er det nødvendige antal **anerkendte** generationer i det røde pas.

En fjordhest med rødt pas kan deltage i alt inden for avl og sport.

Blå pas

Fjordheste født i 2003 eller tidligere kunne have et blå pas, hvis moderen ikke var kåret.

Men blå pas blev i samme periode udstedt til 'gule heste', der ikke var fjordheste i racemæssig forstand, fordi

de ikke opfyldte kravet om mindst tre generationers anerkendt afstamning. Disse heste havde en af vore avlshingste til far (her er afstamningen altid i orden), men en mor med det vi kalder for 'kun kort kendt afstamning'.

En fjordhest med blå pas kan deltage i alt inden for avl og sport.

En 'gul hest' med blå pas har begrænset adgang til såvel udstillinger som stævner i raceforeningsregi.

Lysegrønne pas

De 'gule heste' med en af vore avlshingste som far og 'kun kort kendt afstamning' på morsiden får i dag et lysegrønt pas.

Det samme gør 'gule heste', der slet ikke har afstamning i passet.

En 'gul hest' med lysegrønt pas, en af vore avlshingste til far og en mor med kun kort kendt afstamning kan i begrænset omfang deltage i udstillinger.

En 'gul hest' med lysegrønt pas uden afstammingsoplysninger, kan ikke deltage i hverken udstillinger eller raceforeningens stævner/mesterskaber.

Fjordheste og dem, der ligner

Når vi bruger så mange linjer på at fortælle om pasfarver og deres betydning, så er forklaringen, at alt for mange 'gule heste' med lysegrønne pas bliver sat til salg som fjordheste. Det sker både i de kommercielle salgsportaler på nettet og i mange Facebook grupper.

Følg os på Facebook

Vi anbefaler især disse to grupper:

Fjordhesten DK

og

Fjordhesten DK, Køb og salg af fjordheste

Begge grupper er på vej mod de 5000 medlemmer.

Derfor er vor anbefaling til dig, at du begynder din søgning efter en fjordhest i vor Facebook-gruppe 'Fjordhesten DK, køb og salg af fjordheste'. Her kan du finde fjordheste til salg i alle aldre og prisgrupper, og du kan være sikker på, at hvis hesten er godkendt af gruppens administratorer som en fjordhest, så er det en fjordhest.

Du kan også selv lave et købsopslag, men gør dig klart, inden du begynder at skrive, hvad du vil med din kommende hest/hvilke krav du har til den.

Vil du avle, vil du ride/køre stævner, vil du have en familie- og turhest, eller ønsker du dig en allround-hest?

Skriv i dit opslag, hvad du har af ønsker, også alder og køn og din maksimale pris. Der er ingen grund til at 'spilde hinandens tid', hvis dit prisniveau ikke matcher de heste, der er til salg. At producere et føl i dag koster i nærheden af 10.000 kr.

Vor Facebook-gruppe har i dag over 4600 medlemmer. De er ikke fjordhestejere alle sammen, men de er interesserede i racen. En del kommer fra de skandinaviske lande. Der er des-

værre i gruppen også personer, der henvender sig til købere og tilbyder heste, der ikke er fjordheste i race-mæssig forstand, men 'gule heste' med lysegrønne eller blå pas. Disse personer gør det ikke i kommentarer i gruppen, da de så risikerer at blive udelukket fra gruppen, men i private beskeder, som vi i sagens natur ikke ser. Det skal du være opmærksom på.

Avlshesten

Er det et avlsdyr, du søger, så er der mange ting, du skal sætte dig ind i. Først og fremmest naturligvis stamtavlen, og hvordan hestene i den er blevet kåret samt evt. afkomsbedømt.

Det kræver, at du også studerer vore regelsæt, men dem er der nem og gratis adgang til, da de ligger i den åbne del af vor hjemmeside www.fjordhest.dk, menupunktet Avl, 2017.

Vore foreningsmedlemmer har adgang til vor elektroniske stambog Fjordhorse, som er en guldgrube af oplysninger om kåringsresultater og beskrivelser, dyrskuebedømmelser samt føl- og plageskuebedømmelser. Vi kan kun anbefale dig at blive medlem, før du køber din første fjordhest, da du så har et meget bedre beslutningsgrundlag og derudover også har mulighed for at få råd og vejledning i foreningen.

Bliv medlem af Fjordhesten Danmark

Du finder indmeldelsesblanketter på
vor hjemmeside, dvs. på
www.fjordhest.dk

Kåringsdatoer i 2017

Meget populært formuleret, så er kåringer at sammenligne med skønhedskonkurrencer. Dommernes opgave, når de bedømmer fjordhestene, er at udpege de individer, der er tættest på avlsmålet, dvs. er de eksteriørmæssigt bedste.

Er du ny i racen, så vil det være en god ide at besøge en af vore kåringspladser og følge med i bedømmelserne.

Hopper og vallakker

14. juli på Sjælland

15. juli i Egtved

15. juli i Ålestrup

16. juli i Ålestrup (medaljekåring)

5. august på Bornholm

Du kan læse mere på Facebook eller på vor hjemmeside, menupunktet Avl, 2017.

Hingste

19-20. august på Vilhelmsborg

At købe et føl, en plag eller en lidt ældre hest, hvor forældrene ikke har vist gode avlsresultater, kan give mange ærgrelser. Avl beror ikke på tilfældigheder, og generationer af godt kårede hingste og hopper med tilsvarende resultater hos afkommet, er den bedste garanti for, at du selv kommer godt i gang.

En del af vor hjemmeside er lukket, dvs. at der kun er adgang for medlemmer af foreningen Fjordhesten Danmark via en personlig adgangskode. I den lukkede del af hjemmesiden finder du indekstallene på vore

avlshingste og kårede hopper samt årets føl. Vi får lavet nye indekstal ved udgangen af hvert kalenderår.

Et indekstal siger noget om hestens formodede avlsværdi. Jo mere kåret afkom der er efter en hingst eller en hoppe, jo mere vægt kan indekstallet tillægges. Derfor offentliggøres indekstal på de kårede dyr sammen med en sikkerhedsprocent. Jo tættere på 100 denne er, jo større sikkerhed er der for, at avlshingsten eller hoppen har 'gode gener'.

Ride- og kørehesten

Der er mange, der mener, at afstamning og kåring ikke betyder så meget, når det handler om en brugshest. Her er vi ikke enige. En køber får meget forærende, hvis hesten har et medfødt godt eksteriør, er smidig og atletisk og scorer højt for bevægelse både i skridt, trav og galop. Det er bl.a. disse egenskaber, der bedømmes ved en kåring.

Måske ønsker du dig en ung hest, du selv kan ride eller køre til. Måske ønsker du dig en hest, der er stævneklar. Fortæl i dit købsopslag, om du er til spring, dressur eller kørsel. Har du krav til uddannelsesniveaue, så skriv også det.

Vær realistisk og tro mod dig selv, og mærk efter, hvad du har brug for. Hvis du f.eks. er en lidt nervøs rytter, er det en god idé at skrive det i annoncen, da sælger er den, der bedst kan vurdere sin hest, eller omvendt hvis du ønsker en hest med lidt mere tænding.

Fjordhesten har som udgangspunkt et godt og roligt temperament, men de er forskellige. Ønsker du en hest, der kun

skal bruges til ture i skoven, og som skal kunne stå stille lang tid uden at blive påvirket, så er det en slags hest, du skal have. Har du ambitioner om stævnedeltagelse og konkurrence flere gange om måneden, så skal du måske have en hest med lidt mere tænding.

Annette Schmidt og Athos FJH-S 684
Foto: Ingvild Sveen

Annette Schmidt, en af vore bedste dressur ryttere gennem tiderne, skrev i 2009 dette i vort medlemsblad:

"Ikke alle heste er lige interesserede eller egnede til det hele, og heste kan sagtens have deres favoritdiscipliner, ligesom vi kan. Hvis sælgeren siger, at hesten er tilredet, så lad ham eller hende vise dig det selv, og husk, at der er stor forskel på at være tilredet og ryttervant. Specielt når du køber en ridehest, skal du tænke på, om hesten også fysisk passer til dig. En stor rytter ser ikke så godt ud på en spinkel hest. En harmonisk ekvipage, hvor hest og rytter klæder hinanden, giver lige det sidste pift."

Når vi i dag læser købsannoncer, kan vi godt få en fornemmelse af, at mange førstegangskøbere er meget fokuserede på fjordhestens stangmål og ofte søger efter en fjordhest højere end 150 cm i stang, hvilket er over den ønskede højde i fjordhestens avlsmål.

Her er det vigtigt at huske på, at det ikke kun er stangmålet, der er afgørende for, om du ser for stor ud på fjordhesten. På en mindre fjordhest med lidt bredde over bringen, kan en rytter sagtens se harmonisk ud, hvorimod samme rytter kan se uharmonisk ud på en høj og smal fjordhest. Mange af vore dygtige dressur ryttere rider fjordheste, der er under ponymålet på 148 cm i stang, men er opklasset til hest eller - hvis hesten ikke er målt som pony tidligere - blot rider hesteklasser.

Der er i dag både nationale og internationale fjordheste mesterskaber i dressur, spring og kørsel, men også i allround, hvor hesten skal rides i en dressurklasse, springe og gå en køreklasse. De fleste danske fjordheste ryttere er dog primært enten dressur ryttere eller spring ryttere.

Ved internationale fjordheste mesterskaber er danske ekvipager meget stærke og i de senere år er de fleste medaljer gået til Danmark.

Det er god reklame for dansk opdræt og danske ekvipager. Derfor sælges der også en del danskopdrættede fjordheste til vore nabolande.

Når mulige emner er fundet

Når du er nået så langt, at du har fundet

nogle fjordheste, du er interesseret i, så skal du naturligvis se dem. Tag om muligt en hestekyndig med for at vurdere hesten.

Du skal sikre sig, at hesten ser ud som beskrevet i passet, dvs. først og fremmest farven og dernæst andre karakteristika beskrevet i signalementet.

Husk, at fjordhesten er en race, hvor aftegn er uønskede.

Der er fem anerkendte farver i vor race: gul, ulsblak (meget lys, næsten hvid krop) og grå (hos alle er der sorte hår i pandelok, man og hale) samt rødgul og gulblak (den rødgyldne har rødbrune hår i pandelok, man og hale, hos den gulblakke er der ikke mørkere farvede hår disse tre steder).

Du skal også sikre dig, at hestens chipnummer stemmer overens med det chipnummer, der er registreret i passet.

Nogle fjordheste er brændemærket, 2009 var sidste årgang med dette. Er der oplyst et brændemærke i passet, så skal du tjekke, at det også findes på hestens venstre lår.

Du skal se hesten mønstret i både skridt og trav, ligesom løsviisning med galop kan anbefales. Skal hesten bruges til ridning, så prøverides den. Er der tale om en kørehest, så prøvekøres den.

Som udgangspunkt er det en god ide at købe din hest så tæt på opdrætteren som muligt. Det kan dog ikke altid lade sig gøre, og specielt, hvis det er en tilredet eller tilkøbt hest, du søger, vil den ofte være handlet, da mange opdrættere ikke selv gør deres heste brugsklare.

Hest eller pony

Fjordhesten er ikke en pony, hvilket nogle fejlagtigt tror.

Når vi snakker racer, så hører fjordhesten hører hjemme i gruppen af småheste.

Langt de fleste fjordheste måler i dag mellem 144 og 148 cm på stang. Det betyder, at de i Rideforbundet holder ponymålene. Med ryttere over 16 år konkurrerer fjordhestene uden problemer i hesteklasserne. Vi har i dag flere voksen-ryttere end vi har junior-ryttere.

Handelsundersøgelse

Når den egnede hest er fundet, skal du overveje, om du vil have hesten handelsundersøgt.

En handelsundersøgelse skal foretages af din egen dyrlæge eller anden uvildig dyrlæge, og aldrig af sælgers dyrlæge. Handelsundersøgelsen er dyrlægens øjeblikkelige vurdering af hestens sundhedstilstand.

Handelsundersøgelsen kan af de fleste forsikringsselskaber samtidigt bruges til forsikringsgodkendelse, hvis hesten påtænkes at skulle sygdoms- eller livsforsikres.

Kontrakten

Når alle aftaler omkring handlen er på plads, bør alle væsentlige forhold aftales skriftligt. Til dette kan du med fordel bruge den købekontrakt vedrørende handel med heste, der er ud-

arbejdet af SEGES. Kontrakten kan hentes gratis på SEGES hjemmeside (<https://www.landbrugsinfo.dk/hestehandel/sider/kobekontrakt.pdf>).

Betalingen

En sidste meget vigtig ting ved en hestehandel er, at papirerne skal være i orden. Betal ikke købesummen, før du har modtaget hestens pas og det tilhørende ejercertifikat. På forsiden af certifikatet skal sælgerens navn og adresse stå. På bagsiden af certifikatet skriver sælger under på, at du har købt hesten. Er der mere end en ejer på forsiden af certifikatet, så skal begge/alle skrive under på bagsiden.

Heste skal ejerskiftes senest 30 dage efter at de er handlet. Det foregår ved, at køber betaler gebyret for ejerskiftet og indsender kvitteringen til stambogskontoret på SEGES sammen med det originale ejercertifikat (kopier begge sider, før du sender det af sted).

**Held og lykke
med jagten på din første
fjordhest eller på din nye
fjordhest.
I USA siger de, at det er
med fjordheste som med
peanuts. En er aldrig nok.**

Denne folder lavet ultimo maj 2017 af **Avlsudvalget** i Fjordhesten Danmark.

Sådan begyndte det

Norge er racens moderland, men Danmark er verdens næstældste fjordhesteland.

I 1931 blev det besluttet at organisere avlsarbejdet, og der blev lavet et landsdækkende regelsæt for stambogsføring med både kåring og afkomsvurdering. Den første stambog udkom i 1941 og den indeholdt omtale af de første 50 kårede hingste og 304 hopper.

Racens navn

I 40'erne var racens officielle navn **'Heste af Norsk vestlandsrace'**. Det var alt for langt til dagligt brug og derfor fik hesten hurtigt kælenavnet **'Nordbagge'**.

I 50'erne var navnet ændret til **'Heste af Norsk Fjordrace'**.

I dag kalder vi dem bare for **'Fjordheste'**, og det har vi gjort i mange år.

Racens udbredelse

Der er efterhånden fjordheste i de fleste europæiske lande, i hvert fald i: Norge, Sverige, Finland og Danmark. De er Litauen og Polen. I Tyskland er der mange. Det er der også i Holland. Luxemburg og Belgien har fjordheste, og det samme har Frankrig og Spanien. I Schweiz og Østrig kan vi finde dem, men også i Tjekkiet og Ungarn. Selv i Mellemøsten er der enkelte eksemplarer, nærmere bestemt i Oman

I den engelsktalende del af verden er der fjordheste i Storbritannien, samt i USA og Canada. Endvidere i Australien og New Zealand. I Sydamerika er der fjordheste i Brasilien og Chile, og der har også været det i Mellemamerika. I nogle lande er der mange, i andre kun ganske få.

